

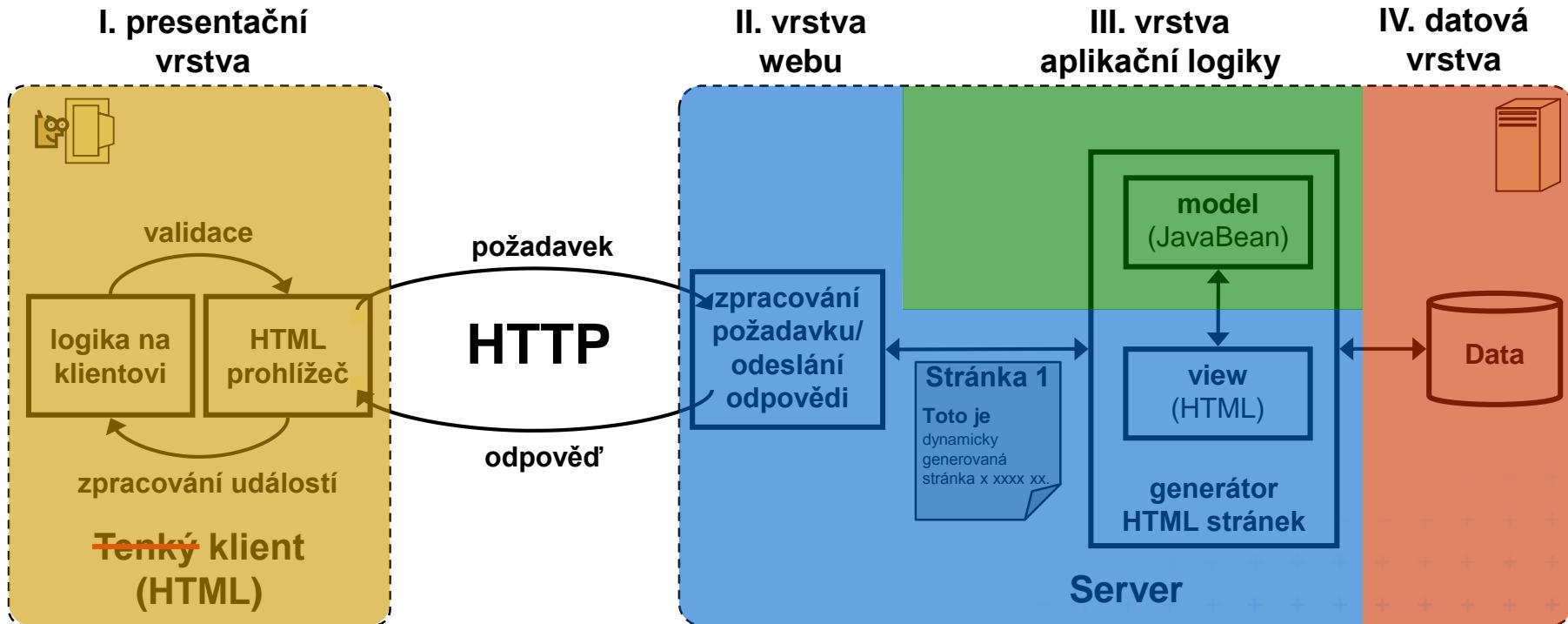
DCGI

KATEDRA POČÍTAČOVÉ GRAFIKY A INTERAKCE

Logika na straně klienta, skriptovací jazyky

Martin Klíma

Architektura web aplikace: dynamický web

Co je to DHTML?

- **Cíl:** HTML dokument reaguje na události bez nutnosti spolupráce se serverovou stranou web aplikace
 - změna obsahu a prezentace stránky, validace formulářů, atd.
- **Řešení:** umožnit vytvářet klientský program manipulující s obsahem HTML dokumentu
- **DHTML je směs následujících technologií:**
 - DOM (Document Object Model)
 - klientské skriptování
 - CSS

Charakteristika JavaScriptu

■ skriptovací jazyk

- interpretovaný klientem
- nezávislý na platformě (nutné pro použití všude)

■ skripty v prohlížeči pracují v definovaném prostředí

- omezené možnosti (sandbox)
- datový model DOM
- UI+prezentace dat: řeší HTML prohlížeč
- události

DCGI

K čemu skripty slouží a k čemu ne?

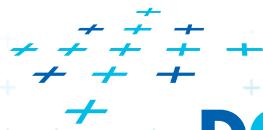
■ ANO

- kontrola a předzpracování vstupních dat (formuláře)
- manipulace s malými objemy dat
- dynamické změny obsahu HTML
 - událost => změna HTML elementu (např. obrázků, položek ve formuláři), generování HTML do nových oken prohlížeče
- AJAX (samostatná přednáška)

■ NE

- spouštění aplikací na klientském počítači
- manipulace se soubory a adresáři

POZOR! Není-li zaručeno, že prohlížeč všech uživatelů umí spouštět skripty, vaše stránky by měly fungovat i bez nich.

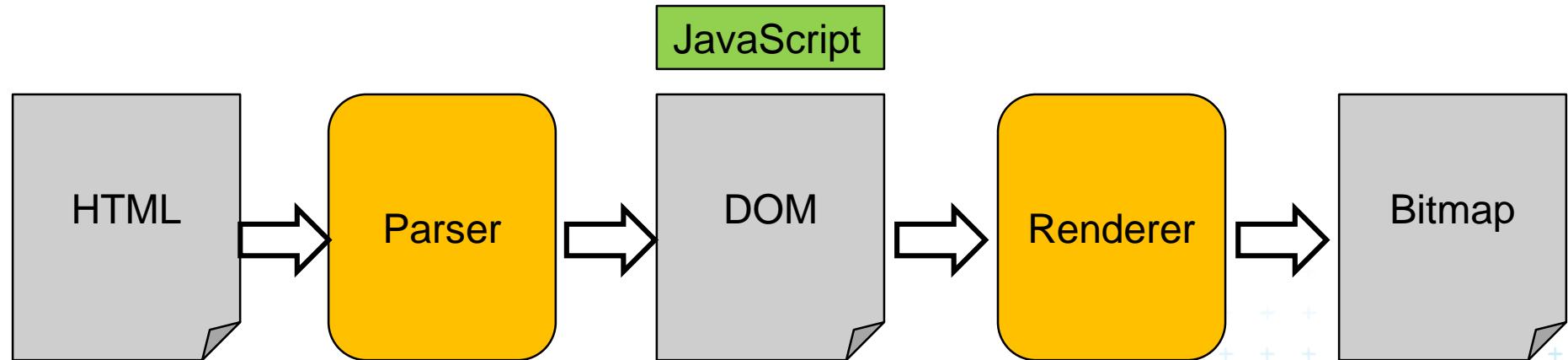

Vývoj JavaScriptu

- Dosti divoká historie
 - Vede k řadě nekompatibilit
 - V současnosti se situace stabilizuje
-
- Řada nových rozšíření v souvislosti s HTML5
 - Přístup k vykreslené stránce
 - Síťová komunikace
 - Periferie: repro/mikrofon, OpenGL, senzory (mobil), GPS
 - Lokální ukládání dat
 - Omezená práce se souborovým systémem

Zpracování dokumentu

DCGI

KAM SKRIPT NAPSAT

Ukázka JavaScriptu

```
2 <html>
3 <head>
4   <meta http-equiv="content-type" content="text/html ;charset=iso-8859-
5   <title>Ukázka JavaScriptu</title>
6   <script type="text/javascript">
7     function dokumentNacten()
8     {
9       alert("Dokument byl načten.");
10    }
11  </script>
12 </head>
13
14 <body onLoad="dokumentNacten()">
15   <h1>Následující text je generováný skriptem</h1>
16   <script type="text/javascript">
17     document.write("Toto je napsáno pomocí skriptu.");
18   </script>
19   <form onReset="return confirm('Opravdu vymazat obsah formuláře?')">
20     <input type="text" value="" />
21     <input type="submit" value="Odeslat" />
22     <input type="reset" value="Vymazat" />
23   </form>
24 </body>
25 </html>
```


Skripty a HTML: jak ho zapsat

```
<script language="JavaScript" type="text/javascript">  
!- ←  
  tady je skript  
// --> ←  
</script>
```

schová skript
před prohlížeči,
které ho neumí

```
<script language="JavaScript" type="text/javascript" src="skript.js"></script>
```

~~```
<input type="button" onClick="tady je skript"/>
```~~

# Skripty a HTML: kam ho zapsat

```
<html>
 <head>
 <title>Jednoduchý dokument</title>
 <script type="text/javascript">tady je skript</script>
 </head>

 <body>
 <h1>Tělo dokumentu</h1>
 <script type="text/javascript">tady je skript</script>
 <form>
 <input type="text"/>
 <input type="button" onClick="tady je skript"/>
 </form>
 </body>
</html>
```

reakce na události

tvorba obsahu při načítání

DCGI

Kdy se skripty spouští

- při načítání dokumentu: uvnitř *body*

```
<body>
```

```
 <h1>Tělo dokumentu</h1>
```

```
 <script type="text/javascript">tady je skript</script>
```

```
</body>
```

- řízení událostmi

```
<input type="button" onClick="tady je skript"/>
```

Takto to ale neděláme :-)

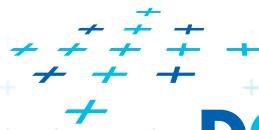
- spuštění jiným skriptem

DCGI

SYNTAXE A ZÁKLADY JAZYKA

Vlastnosti JavaScriptu

■ proměnné

```
var prom; // deklarace, lokální prom.
```

```
prom2 = "ahoj"; // deklarace a definice, globální prom.
```

■ netypový jazyk

```
var prom = 12; // prom je Number
prom = "text"; // prom je String
```

■ datové typy

- String: "řetězec" – řetězec znaků
- Number: 4.5e-12 – libovolné číslo (celé i desetinné; decimální, oktal, hexadec)
- Boolean: true, false – logická hodnota
- Null: null – žádná hodnota
- Object definován svými vlastnostmi a metodami
- Function: function provedKontrolu() – definice funkce
- Undefined

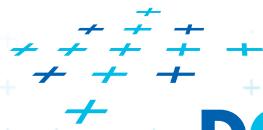
DCGI

Syntaxe

```
var pole = ["foo", "bar", 3.14];
var data = {
 jméno: "Petr",
 "příjmení": "Novák"
}

var plus = function(a, b) {
 return a+b;
}
```


Syntaxe pokr.

```
if (a && b) { ... }
```

```
for (var i=0; i<pole.length; i++) { ... }
```

```
try { ... } catch (e) { ... }
```

```
switch (x) {
 case y:
 break;
}
```


DCGI

Vlastnosti JavaScriptu

■ konverze datových typů

```
vysledek = 2 + 3 // vysledek = 5
vysledek = 2 + "3" // vysledek = "23"
vysledek = 2 + 2 + "3" // vysledek = "43"
"12" < 3 // numerické srovnání; false
```

■ pole

- nemají souvislý index, každá položka jiný typ

```
p[0]= 1; // p.length==1
p[10]="prvek s indexem 10"; // p.length==11; v paměti 2 prvky
```

- asociativní pole
- metody

```
p.join(); // konverze do String, oddělovač ","
p.reverse(); // řazení pozpátku
p.sort(); // alfanumerické řazení
function ciselne_razeni(a,b){return a-b}
p.sort(ciselne_razeni); // numerické seřazení
```

- build-in pole: např.: forms[], elements[]

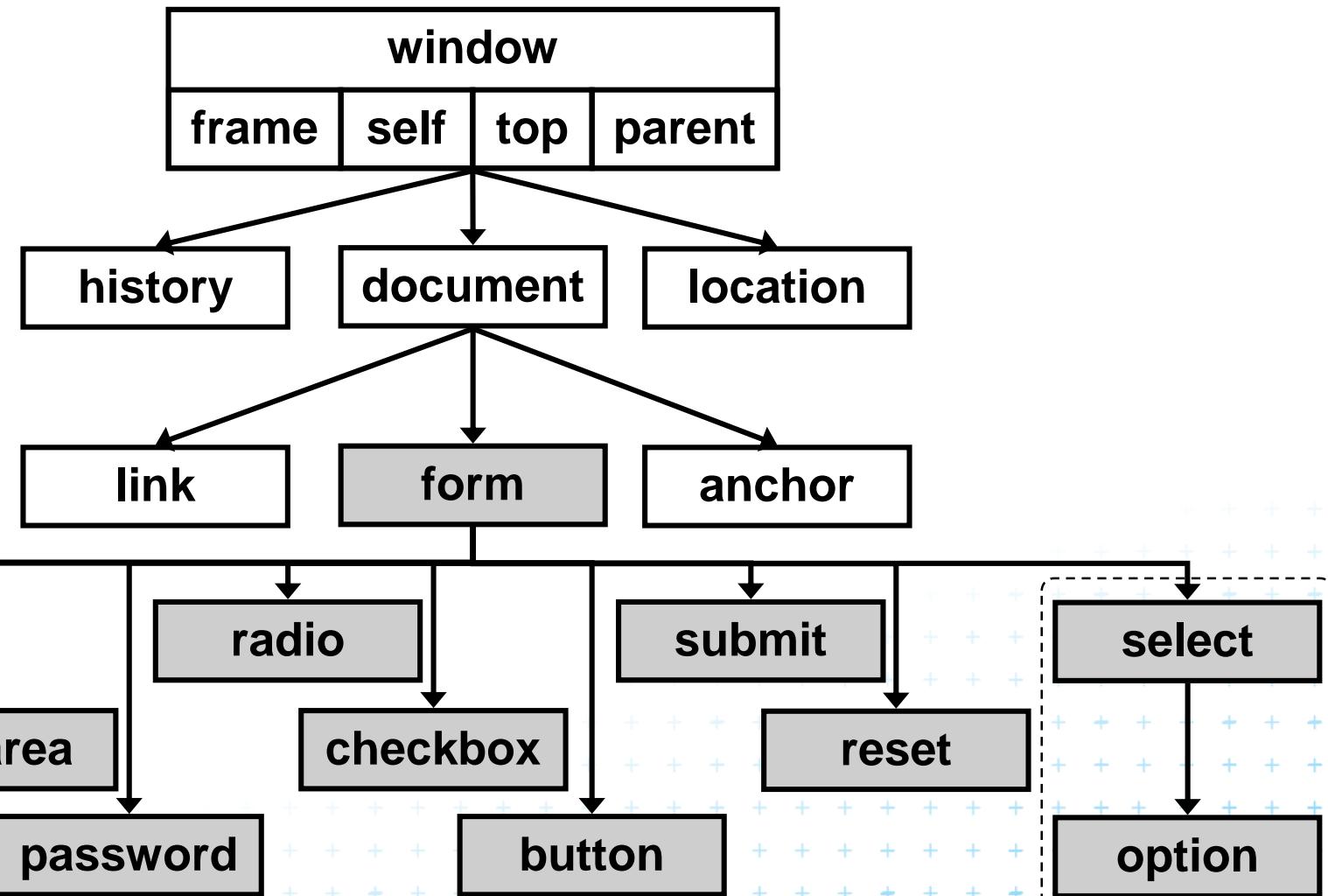
DCGI

SPOJENÍ S PROHLÍŽEČEM

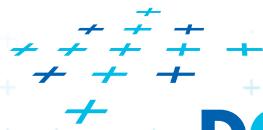
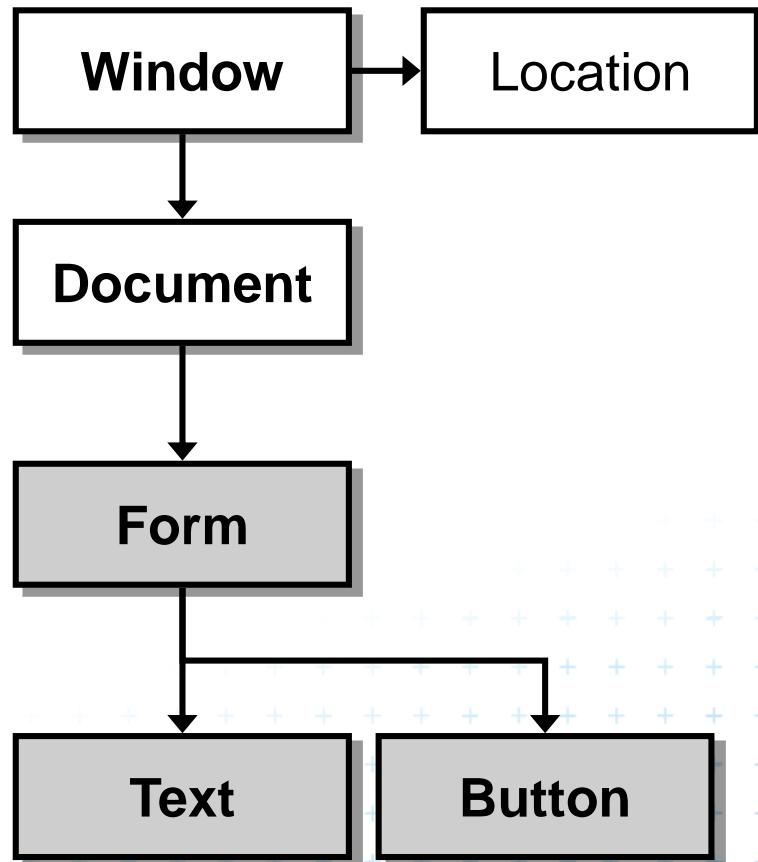

DOM - hierarchie

DOM: Ukázka

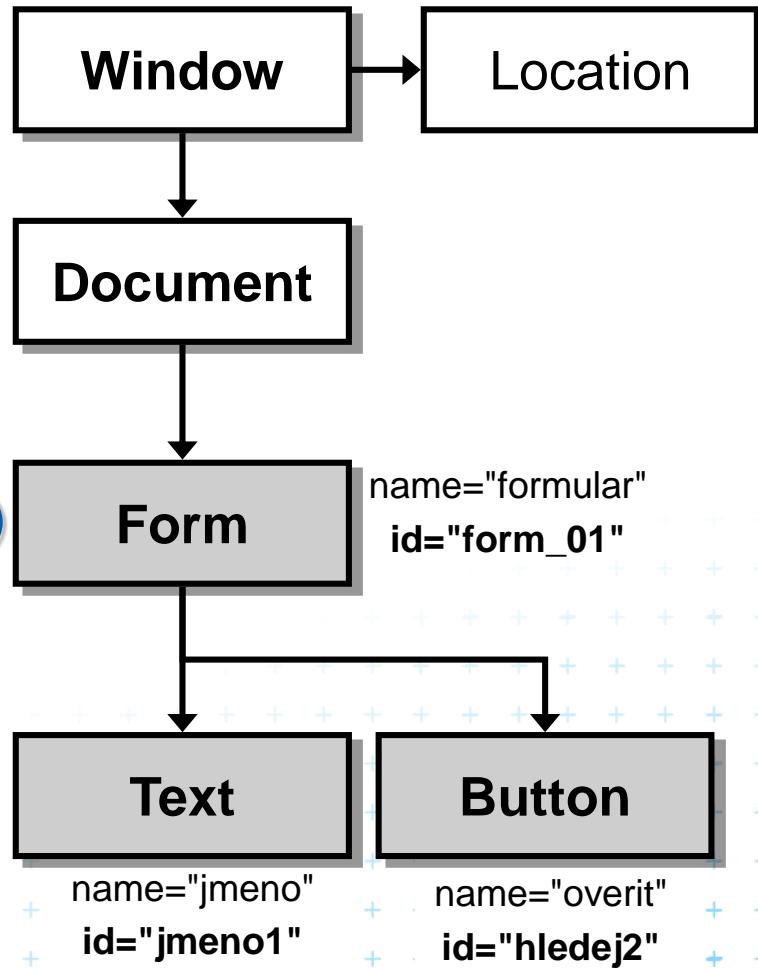
```
<html>
<head>
 <title>Jednoduchý dokument</title>
</head>
<body>
 <h1>Tělo dokumentu</h1>
 <form>
 <input type="text"/>
 <input type="button"/>
 </form>
</body>
</html>
```


DOM adresování

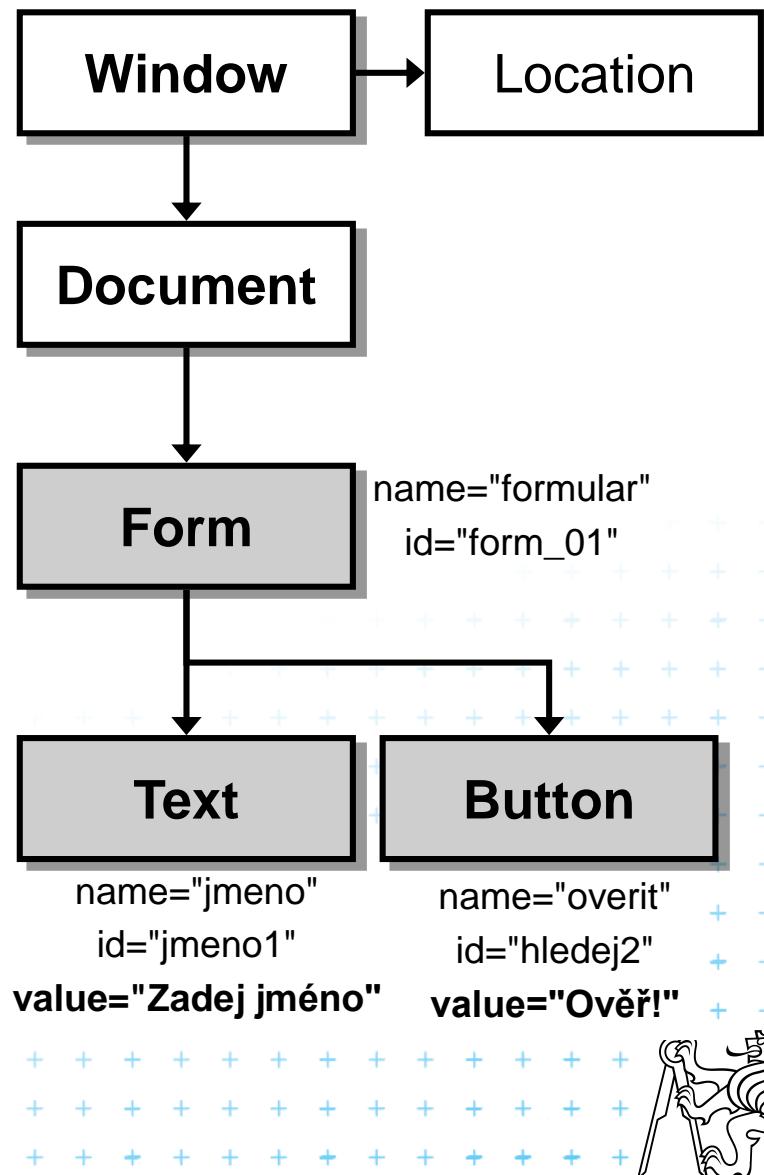

- `document.getElementById("form_01")`
- `document.getElementById("jmeno1")`
- `document.getElementById("hledej2")`

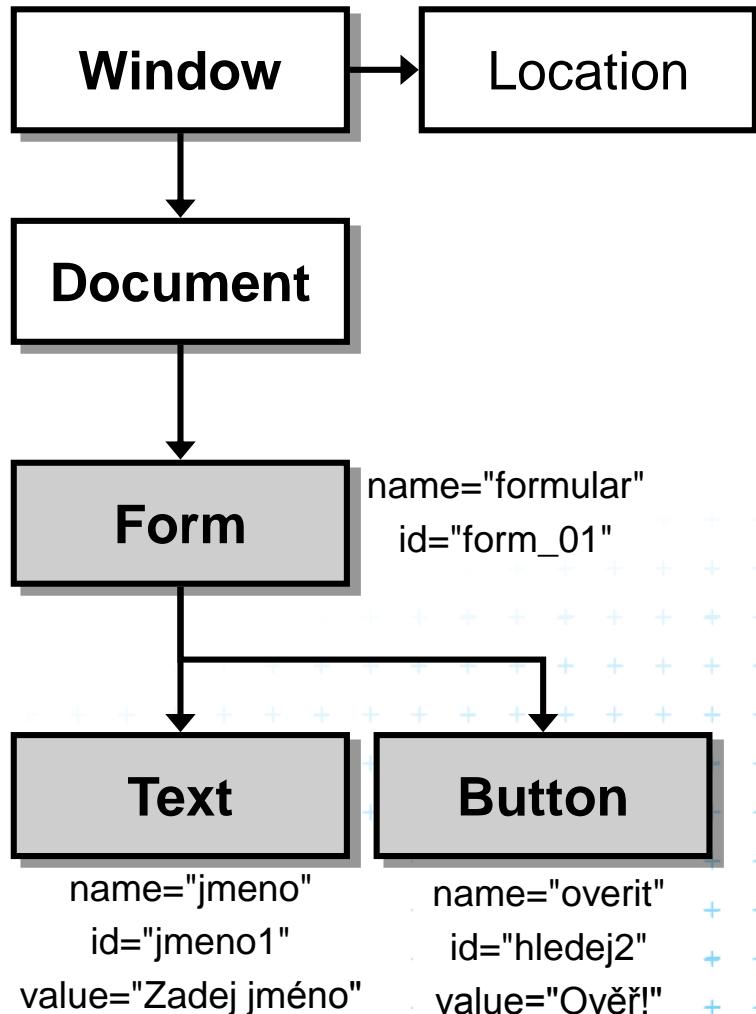
DOM: Vlastnosti (properties)

- `document.getElementById("jmeno1").value`

DOM: Metody

- `window.moveTo(30,50)`
- ~~`document.write("Nějaký text")`~~
- `document.getElementById("form_01").submit()`
- `document.formular.jmeno.select()`

DOM - dotazování

```
var druhýOdkaz = document.querySelectorAll("a")[1];

var obrazek = document.querySelector("p > img");

var odstavec = obrazek.parentNode;
var potomek = odstavec.firstChild;

alert(odstavec.innerHTML);
```


DCGI

DOM - manipulace

```
var odstavec = document.querySelector("p");

odstavec.innerHTML = "Generováno skriptem";

var obrazek = document.createElement("img");
obrazek.src = "...";

odstavec.appendChild(obrazek);
```


Javascript – pokročilé programování

- Vytváření objektů
- Prototypy a dědičnost
- Události
  - Event Handler
  - Event Objekt
  - Probublázvání
  - Ošetřování chyb

DCGI

UDÁLOSTI

DCGI

Události v javascriptu

- Implicitní definice Event-handleru
- Explicitní definice Event-handleru
- Objekt event
- Životní cyklus události
- Probublázvání události

DCGI

Události

- Události jsou generovány v uživatelském rozhraní
- Máme možnost je odchytnout a napojit na nějaký vlastní kód
- Část programu, která ošetřuje události se nazývá **Event-Handler**

Ošetření událostí

- Některé události mají přiřazené implicitní akce
- Tyto akce jsou volány, pokud neřekneme jinak
- Příklad:
  - click na odkazu způsobí přechod na jinou stránku
  - click na tlačítko submit způsobí odeslání formuláře
- Jestliže definujeme vlastní akci, je pořadí vykonání
  - 1. vlastní definované akce
  - 2. implicitní akce

Registrace Event-handlerů podle standardu W3C

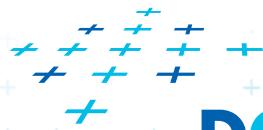
```
element.addEventListener('click',
 doSomething, false);

element.addEventListener('click',
 doSomethingElse, false);
```

- Registrují se oba
- Poslední argument určuje, zda se událost má odchytit ve fázi capture nebo bubble (false=bubble)

```
element.removeEventListener('click', doSomethingElse, false)
```

- Odstranění Event-handleru

DCGI

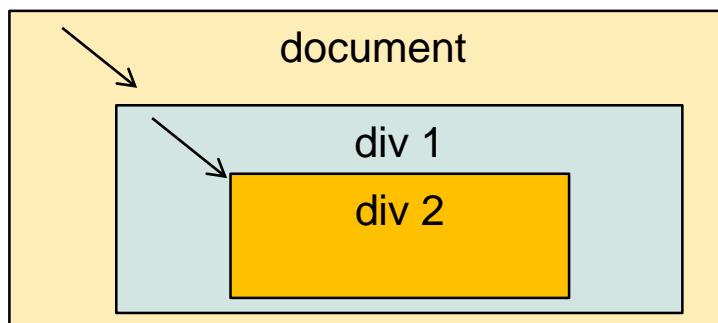

Způsoby zachytávání událostí

- Otázka: jestliže mám vnořený element který odchytává stejnou událost jako jeho nadřazený element, kdo to má odchytit první?

■ Event Capture

1. document
2. div 1
3. div 2

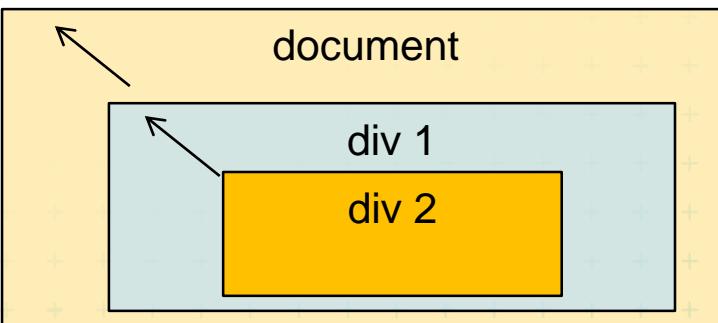
Netscape

■ Event Bubbling

■ div 2

■ div 1

■ document

Microsoft

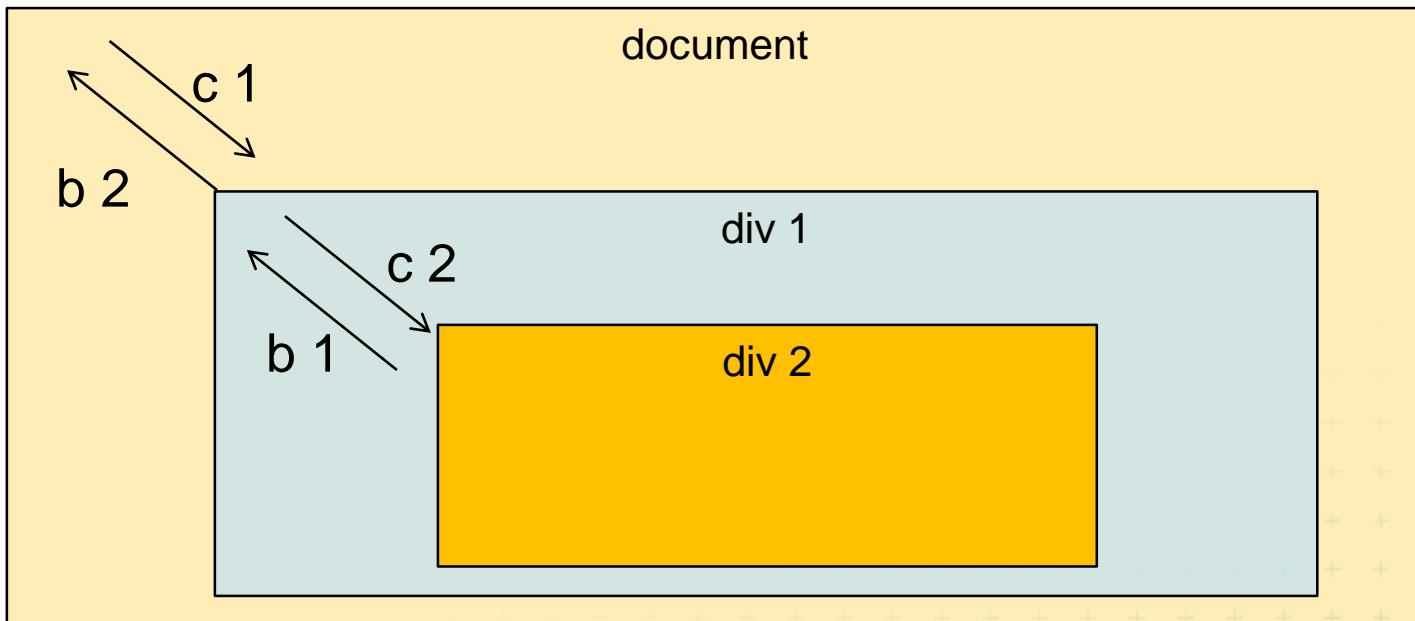

DCGI

Propagovaní události – W3C

- Kombinace capture a bubble propagace
- Nejprve capture (c), pak zpětné bubble (b)

kuk: capture.htm

Události - příklad

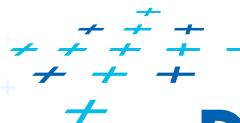
```
var p = document.querySelector("p");

var posluchac = function() {
 alert("kliknuto");
}

p.addEventListener("click", posluchac); //
// předáno odkazem

/* ... */

p.removeEventListener("click", posluchac);
```


DCGI

Event objekt

```
document.body.addEventListener("click",
function (e) {
 alert(e.type); // "click"
 alert(e.clientX); // souřadnice kurzoru
 alert(e.target); // ?
 alert(e.ctrlKey); // informace o
 klávesách
});
```


Výchozí akce a zastavení akce

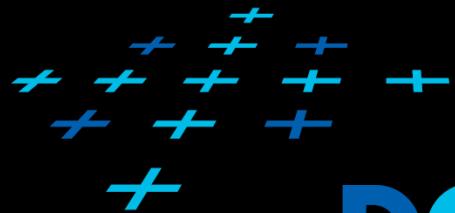
```
var form = document.querySelector("form");
form.addEventListener("submit", function(e) {
 e.preventDefault(); // formuláø nebude odeslán
});
```

```
var odkaz = document.querySelector("a");
odkaz.addEventListener("click", function(e) {
 e.stopPropagation(); // nikdo další se nedozví
});
```


DCGI

DCGI

KATEDRA POČÍTAČOVÉ GRAFIKY A INTERAKCE

Děkuji za pozornost

Martin Klíma